

POSTANOWIENIE

16 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 16 czerwca 2026 r. w Warszawie
zażalenia R.C.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie

z 29 października 2025 r., V Ca 2018/21,

w sprawie ze skargi R.C. o stwierdzenie niezgodności

z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z 10 października 2023 r., V Ca 2018/21,

wydanego w sprawie ze skargi R.C.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu

Okręgowego w Warszawie z 20 kwietnia 2021 r., XXVII Ca 1085/25,

w sprawie z powództwa S. w M.

przeciwko R.C.

o zapłatę,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z 29 października 2025 r. odrzucił skargę pozwanego R.C. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia – wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 10 października 2023 r., którym oddalono skargę pozwanego o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z 20 kwietnia 2021 r., XXVII Ca 1085/25. W ocenie Sądu Okręgowego wyrok

z 10 października 2023 r. nie stanowi orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, co przesądza o niedopuszczalności skargi (art. 424¹ § 1 k.p.c.).

Zażalenie na to postanowienie wniósł pozwany, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia przez przyjęcie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem do merytorycznego rozpoznania. Skarżący zarzucił naruszenie art. 424¹ § 1, art. 424⁶ § 3 k.p.c., art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 EKPC.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje wyłącznie od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji, a w wyjątkowych okolicznościach przewidzianych w art. 424¹ § 2 k.p.c. – także drugiej instancji. Skarga przysługuje więc jedynie od orzeczeń merytorycznych i nie przysługuje od postanowienia wydanego w kwestii formalnej, w tym odrzucającego skargę o wznowienie postępowania (zob. m.in. postanowienia SN: z 27 stycznia 2015 r., I CNP 23/14; z 16 czerwca 2015 r., IV CNP 71/14; z 26 września 2017 r., III CNP 4/17; z 4 października 2022 r., III CZ 221/22; z 16 czerwca 2023 r., III CZ 101/23; z 6 marca 2025 r., III CZ 183/24).

Jednak wyrok sądu drugiej instancji oddalający skargę o wznowienie postępowania należy uznać za orzeczenie kończące postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. Zgodnie bowiem z art. 412 § 1 k.p.c., jeżeli skarga nie podlega odrzuceniu (zob. art. 410 k.p.c.), sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie określa podstawa wznowienia. Po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd stosownie do okoliczności bądź oddala skargę o wznowienie, bądź uwzględniając ją zmienia zaskarżone orzeczenie albo je uchyla i w razie potrzeby pozew odrzuca lub postępowanie umarza (art. 412 § 2 k.p.c.). Oddalenie skargi następuje więc wówczas, gdy istnieje podstawa wznowienia, ale nieuzasadniająca zmiany lub uchylenia zaskarżonego orzeczenia. Innymi słowy, oddalenie skargi o wznowienie postępowania powoduje, że zaskarżone orzeczenie pozostaje w mocy. W konsekwencji stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w zaskarżonym postanowieniu jest błędne.

Nie oznacza to jednak, że zażalenie jest uzasadnione. Rzecz bowiem w tym, że przedmiotem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia może być wyłącznie orzeczenie, przez którego wydanie stronie została wyrządzona szkoda (art. 424¹ § 1 i art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). W okolicznościach sprawy może chodzić tylko o wyrok sądu drugiej instancji, wydany co do istoty sprawy, czyli wyrok Sądu Okręgowego z 20 kwietnia 2021 r. Ten wyrok wywołał bowiem ewentualne skutki dla majątku skarżącego. Natomiast wyrok z 10 października 2023 r. niczego w zakresie tych skutków nie zmienił.

Wyrok sądu drugiej instancji, którym oddalono skargę o wznowienie postępowania mógłby być przedmiotem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia tylko wtedy, gdyby szkoda została wyrządzona przez wydanie tego orzeczenia, a nie przez wydanie orzeczenia objętego skargą o wznowienie postępowania. Skarżący nie uprawdopodobnił jednak, ani nawet nie wskazał takiej szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Skarga podlegała więc odrzuceniu (art. 424⁶ § 3 k.p.c.). Zaskarżone postanowienie, mimo błędnego uzasadnienia, odpowiada zatem prawu.

Z tych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

Marcin Łochowski

(D.Z.)

[a.ł]